

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 41Ek/1346/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6124347539
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 10. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Šablová
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2024:6124347539.2

Uznesenie

Okresný súd Banská Bystrica v exekučnej veci oprávneného: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava-Staré Mesto, IČO: 35 807 598, právne zast. JUDr. Katarínou Hegedúšovou, advokátkou so sídlom Majerníkova 3/A, 841 05 Bratislava, proti povinnému: A. B., C. B. XXXXXXXXXXXX, D. XXXX/XXX, XXX XX E. F., o vymoženie 882,35 Eur s príslušenstvom, o sťažnosti oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 41Ek/1346/2024 zo dňa 24.07.2024, takto

rozhodol:

I. Súd sťažnosť oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 41Ek/1346/2024 zo dňa 24.07.2024 z a m i e t a .

II. Oprávnený n e m á nárok na náhradu trov konania o sťažnosti proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 41Ek/1346/2024 zo dňa 24.07.2024.

o d ō v o d n e n i e :

1. Oprávnený sa návrhom na vykonanie exekúcie podaným prostredníctvom svojho právneho zástupcu dňa 08.07.2024, domáhal od povinného vymoženiu sumy 882,35 Eur z titulu vyčíslených úroku vo výške 190,27 eur, kapitalizovaných úrokov z meškania vo výške 84,81 eur, poplatku vo výške 357,40 eur, trov mediačného konania 225,87 eur a upomienky vo výške 24 eur, aj trov rozhodcovského konania a trov exekúcie. Exekučným titulom v predmetnej veci je rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného spoločnosťou Slovenská rozhodcovská a. s., sp. zn. SR 04804/14 zo dňa 17.09.2014, ktorý nadobudol právoplatnosť 27.10.2014 a stal sa vykonateľným dňa 30.10.2014

2. Uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 41Ek/1346/2024 zo dňa 24.07.2024 vyšší súdny úradník návrh oprávneného na vykonanie exekúcie v zmysle ust. 53 ods. 3 písm. f) bod 1 Exekučného poriadku zamietol, keď dospel k záveru, že rozhodnutie predložené v tomto exekučnom konaní ako exekučný titul nespĺňa náležitosti vykonateľného rozhodnutia, pretože ho vydal orgán, ktorý nemal právomoc vo veci konať a rozhodovať. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že oprávnený navrhuje vykonanie exekúcie na podklade rozhodcovského rozsudku vydaného v spotrebiteľskom spore. Z pripojených listín zistil, že zmluva o úvere, ako aj rozhodcovská zmluva (obe zo dňa 06.03.2012) uzatvorené medzi oprávneným ako veriteľom a povinným ako dlžníkom sú spotrebiteľskými zmluvami podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka Konajúci súd preto na právne vzťahy vyplývajúce z úverovej zmluvy aplikoval ustanovenia spotrebiteľského práva a posudzoval rozhodcovskú zmluvu podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, či jej obsahom nie je taká dohoda zmluvných strán, resp. zmluvná podmienka, ktorá vyvoláva značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa. Rozhodcovskú zmluvu uzatvorenú v takom znení, ako bola predložená, konajúci súd právne posúdil ako neprijateľnú, a s poukazom na § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka tým za absolútne neplatnú a to z dôvodu, že spôsobuje značnú nerovnováhu medzi právami a povinnosťami zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Pre vyslovenie absolútnej neplatnosti rozhodcovskej zmluvy je podstatné to, že so spotrebiteľom nebola individuálne dojednaná. Skutočnosť, že dohoda zmluvných strán o právomoci rozhodcovského súdu netvorila súčasť

Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, ale bola uzavretá vo forme samostatnej rozhodcovskej zmluvy v ten istý deň ako zmluva o úvere podľa názoru súdu ešte neodôvodňuje záver, že táto dohoda bola individuálne dohodnutá. Rozhodcovská zmluva ako aj zmluva o úvere vykazujú znaky formulárnosti, sú spísané na predpisom tlačivo bez možnosti spotrebiteľa (povinného) ovplyvniť ich obsah. Povinný tak mohol predloženú rozhodcovskú zmluvu ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým zmluvným dojednaniám, a teda aj rozhodcovskému konaniu. Kvalifikačným kritériom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku je stav, ak zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť obsah, čo je daný prípad. Za individuálne dojednané ustanovenie, resp. zmluvu možno považovať vsunutie vlastnej zmluvnej klauzuly, resp. podpísanie zmluvy, ktorej znenie pripravil spotrebiteľ a nie podpísanie vopred pripravenej formulárovej zmluvy (nález Ústavného súdu III. ÚS 60/2020 a sp. zn. I. ÚS 382/2022).

3. Proti uzneseniu o zamietnutí návrhu na vykonanie exekúcie podal oprávnený včas sťažnosť, ktorú odôvodnil tým, že súd vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci. Oprávnený v postavení veriteľa uzavrel s povinným v postavení dlžníka dňa 06.03.2012 zmluvu o úvere č. 706100276, na základe ktorej sa oprávnený zaviazal povinnému poskytnúť úver vo výške 700 eur. Zmluva bola uzavretá podľa ust. § 497 a nasl. zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník. V zmysle ust. § 261 ods. 6 písm. d) Obchodného zákonníka má zmluva povahu absolútneho obchodu. Aplikácia právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa, nie je možná, nakoľko právny vzťah medzi oprávneným a povinným, s prihliadnutím na charakter zmluvy, nie je vzťahom spotrebiteľským. Oprávnený má za to, že sa dodatočne nemožno dovoliavať inej kvalifikácie právnej povahy zmluvy, keďže jej uzavretie v uvedenej forme (zmluva o úvere podľa Obchodného zákonníka) sám svojím konaním povinný vyvolal a inicioval. Zmluvné strany sa môžu dohodnúť na základe akého zákona sa ich zmluvné vzťahy v budúcnosti budú spravovať. Rovnako k danému prípadu došlo v predmetom spore. V zmysle Všeobecných podmienok poskytnutia úveru sa zmluvné strany dohodli na tom, že ich vzťahy sa budú spravovať ustanoveniami Obchodného zákonníka. Obchodný zákonník uvádza, že explicitne uvedené zmluvy sa spravujú bez ohľadu na povahu účastníkov jeho ustanoveniami, od ktorého sa nie je možné odchyliť, keďže ide o kogentné ustanovenie: a) zo zmluvy o predaji podniku alebo jeho častí (§ 476), zmluvy o úvere (§ 497), zmluvy o kontrolnej činnosti (§ 591), zasielateľskej zmluvy (§ 601), zmluvy o prevádzke dopravného prostriedku (§ 638), zmluvy o tichom spoločenstve (§ 673), zmluvy o otvorení akreditívu (§ 682), zmluvy o inkase (§ 692), zmluvy o bankovom uložení veci (§ 700), zmluvy o bežnom účte (§ 708) a zmluvy o vkladovom účte (§ 716). Podľa názoru oprávneného je rozhodcovská doložka dohodnutá medzi oprávneným a povinným tzv. nevýhradnou rozhodcovskou zmluvou, nakoľko umožňuje každej zmluvnej strane domáhať sa ochrany svojich práv buď prostredníctvom rozhodcovského konania alebo súdneho konania. Už len z toho pohľadu rozhodcovská doložka nevyžaduje od povinného, aby spory s oprávneným riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Platnosť právneho úkonu navyše treba hodnotiť v čase jeho uzavretia a bez hypotetického zvažovania okolností, ktoré môžu, ale nemusia nastať po jeho uzavretí. Dôležité teda je to, či doložka v čase jej dojednania sama osebe umožňuje alebo neumožňuje spotrebiteľovi uskutočniť voľbu medzi súdom alebo alternatívnym riešením sporu. Nie je vôbec dôležité, čo sa môže stať v budúcnosti. Oprávnený zároveň uviedol, že povinný uzavrel s oprávneným Zmluvu o úvere, ktorej neoddeliteľnou súčasťou sú VOP. Priamo na prednej strane Zmluvy o úvere sa uvádza, že dlžník vyhlasuje, že súhlasí so Všeobecnými podmienkami poskytnutia úveru, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou tejto zmluvy, nemá k nim žiadne výhrady a zaväzuje sa ich dodržiavať. Súčasne potvrdzuje prevzatie zmluvy vrátane týchto všeobecných podmienok (na zadnej strane tejto zmluvy) a vyhlasuje, že je plne spôsobilý na všetky právne úkony a že uvedené osobné údaje zodpovedajú skutočnosti. Tak ako vyplýva z vyššie uvedeného znenia zmluvy o úvere, VOP sú neoddeliteľnou súčasťou Zmluvy o úvere, a to nie len z formálneho hľadiska, ale aj z hľadiska ich materiálneho prevedenia, t. j. Zmluva o úvere a VOP sú vyhotovené na spojenom hárku papiera, resp. obojstranne. Vzhľadom na túto skutočnosť je nepochybné, že dlžník podpisom Zmluvy o úvere jednoznačne prejavuje svoju vôľu byť viazaný aj VOP. Z uvedeného vyplýva, že uzavretie Zmluvy o úvere samostatne bez toho, aby prejav vôle zahŕňal aj vôľu byť viazaný VOP neprichádza do úvahy. Oprávnený si predložením zmluvy o úvere, ako aj VOP splnil na jednej strane svoju informačnú povinnosť vo vzťahu k dlžníkovi a na strane druhej bola splnená podmienka písomnej formy zmluvy o úvere. Rozhodcovská doložka bola dojednaná vo VOP a je písaná čitateľným písmom, pričom z nej už na prvý pohľad vyplýva alternatívna možnosť riešenia sporov medzi klientom a veriteľom pred rozhodcovským súdom alebo pred všeobecným súdom. Z uvedeného teda vyplýva, že nie je daná výlučnosť rozhodcovského súdu a povinný sa má možnosť v prípade nespokojnosti obrátiť na všeobecný súd. Povinný má teda kedykoľvek právo sa slobodne rozhodnúť, na ktorom orgáne uplatní svoje právo. Každému účastníkovi rozhodcovského

konania sa má poskytnúť rovnaká možnosť na uplatnenie jeho práv a na ich ochranu. V prípade, že sa účastníci rozhodcovského konania dohodnú na predložení svojho sporu na prerokovanie stálemu rozhodcovskému súdu v zásade platí, že sa podrobujú predpisom tohto súdu. Rovnaké postavenie účastníkov konania sa musí prejavovať v procesnom postupe súdu od podania žaloby až po vydanie rozhodcovského rozsudku, ktorý obom stranám umožní predkladať návrhy na vykonanie dôkazov, podanie vzájomnej žaloby, návrhy na doplnenie žaloby najmä právo vyjadriť sa k predloženým dôkazom druhej strany. Zásadná prípustnosť rozhodcovskej doložky v spotrebiteľských sporoch bola priznaná Rozsudkom Vrchného súdu v Olomouci zo dňa 2. marca 2011, sp. zn. 12 Cmo 13/2010, pričom tento súd výslovne uviedol, že existencia rozhodnutia ESD č. C-168/05 vo veci Elisa Maria Mostaza Claro proti Centro Móvil Milenium SL. v zmysle jeho bodov č. 36-39 nestanovuje povinnosť národného súdu prehlásiť rozhodcovskú doložku z úradnej moci za neplatnú a vyvodiť z toho ďalšie dôsledky. Prípustnosť rozhodcovských doložiek v spotrebiteľských sporoch bola v podobe odmietnutia vecného prieskumu rozhodcovských rozsudkov potvrdená o.i. aj Rozsudkom Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 30. októbra 2009, sp. zn. 33 Cdo 2675/2007, ako aj Rozsudkom Krajského súdu v Hradci Králové zo dňa 1. marca 2011, sp. zn. 19Co 481/2010 publikovaného na www.profipravo.cz. Rozsudkom Najvyššieho súdu ČR zo dňa 29. júna 2010, sp. zn. 23 Cdo 1201/2009 bolo popri pripustení rozhodcovskej doložky v spotrebiteľskom spore uvedené, že rozhodcovská doložka bola písaná dobre čitateľným písmom a spotrebiteľ dobre vedel, že text, ktorý podpisuje, obsahuje rozhodcovskú doložku, ako aj to, že aj ochrana spotrebiteľa má svoje medze a v žiadnom prípade ju nemožno ponímať ako obranu jeho ľahkomyselnosti a nezodpovednosti. Prípustnosť rozhodcovskej doložky v spotrebiteľskom spore potvrdil Najvyšší súd ČR aj svojím uznesením zo dňa 28. apríla 2010, sp. zn. 23 Cdo 4895/2010. Uznesenie Najvyššieho súdu ČR zo dňa 30. marca 2009, sp. zn. 32 Cdo 1590/2008 s právnou vetou: v prípade spotrebiteľskej zmluvy nie je dojednanie rozhodcovskej doložky vylúčené bolo publikované pod číslom C 7386 v Súbore rozhodnutí Najvyššieho súdu ČR, ako aj v systéme www.beck-online.cz. Oprávnený má z uvedeného dôvodu preukázateľne za to, že predmetná rozhodcovská doložka bola dojednaná v súlade s právnymi predpismi platnými a účinnými v čase uzatvorenia zmluvy o úvere a z toho dôvodu nemožno mať žiadne pochybnosti o jej legitímnosti. Na základe uvedeného má teda za to, že rozhodcovská doložka nepredstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, nakoľko nespôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach spotrebiteľa a ani od neho nevyžaduje, aby sa podriadil výlučne rozhodcovskému konaniu.

4. Podľa § 202 ods. 1 druhá veta Exekučného poriadku, sudca v exekučnom konaní koná a rozhoduje, ak ide o rozhodnutie, proti ktorému je prípustné odvolanie, a o sťažnostiach proti rozhodnutiam vyššieho súdneho úradníka.

5. Podľa § 200 Exekučného poriadku, na exekučné konanie sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Ustanovenia o prostriedkoch procesného útoku, prostriedkoch procesnej obrany, koncentracii a intervencii sa nepoužijú.

6. Podľa § 239 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), proti uzneseniu súdu prvej inštancie vydanému súdnym úradníkom, ktoré treba doručiť, je prípustná sťažnosť. Sťažnosť len proti dôvodom uznesenia nie je prípustná.

7. Podľa § 248 CSP, o sťažnosti rozhodne súd prvej inštancie.

8. Podľa § 250 ods. 1 CSP, ak nie je sťažnosť dôvodná, súd sťažnosť zamietne.

9. Súd prvej inštancie (§ 202 ods. 1 Exekučného poriadku), po zistení, že sťažnosť bola podaná včas (§ 242 CSP), oprávnenou osobou - účastníkom konania, v ktorého neprospech bolo uznesenie vydané (§ 240 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je sťažnosť prípustná (§ 239 ods. 1 a 2 CSP), po skonštatovaní, že sťažnosť má zákonom predpísané náležitosti (§ 127 CSP, § 243 CSP), preskúmal napadnuté uznesenie v medziach daných rozsahom a dôvodmi sťažnosti a postupom bez nariadenia pojednávania (§ 202 ods. 1 Exekučného poriadku) dospel k záveru, že sťažnosť nebola podaná dôvodne, a preto ju zamietol.

10. V prvom rade sú konštatuje, že podaná sťažnosť zo strany oprávneného nekorešponduje s napadnutým uznesením. V danom prípade bola medzi oprávneným a povinným uzatvorená rozhodcovská zmluva, ktorá mala založiť právomoc rozhodcovského súdu vec prejednať a rozhodnúť. Sťažnosť oprávneného proti napadnutému uzneseniu vychádza z právomoci rozhodcovského

založenej na rozhodcovskej doložke obsiahnutej vo Všeobecných obchodných podmienkach, a teda aj argumentácia sťažnostných dôvodov sa obmedzuje na tieto skutkové tvrdenia.

11. K celkovému obrazu prejednávanej veci súd udáva, že zákonom č. 233/2019 Z. z. o ukončení niektorých exekučných konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZoUNEK“) dal zákonodarca možnosť oprávnenému aj v prípade, že dôjde k zastaveniu starej exekúcie, domáhať sa od povinného vymoženía pohľadávky, a to prostredníctvom opätovného návrhu. Preto oprávnený môže podať opätovný návrh na vykonanie exekúcie, pokiaľ bolo predchádzajúce exekučné konanie ukončené jedným zo spôsobov stanovených v ZoUNEK-u a nebola vymožená pohľadávka oprávneného, pričom § 9 ods. 2 ZoUNEK zároveň uvádza, že pohľadávka oprávneného vymáhaná v starej exekúcii sa po skončení exekučného konania nepremičí skôr ako ubehne rok. Je potrebné ale zdôrazniť, že hoci sa jedná o opätovný návrh na vykonanie exekúcie, exekučný súd aj v tomto „novom“ exekučnom konaní začatom na základe opätovného návrhu oprávneného musí skúmať formálnu a materiálnu vykonateľnosť exekučného titulu zo svojej úradnej povinnosti, a to ešte pred vydaním poverenia na vykonanie exekúcie konkrétnemu súdnemu exekútorovi, t.j. pred začatím exekúcie (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo/164/1996), kde jednou z podmienok formálnej stránky vykonateľnosti exekučného titulu je aj právomoc, orgánu, ktorý exekučný titul vydal (rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky č.k. IV.ÚS 78/2011-17 zo dňa 17. 03. 2011 č.k. III. ÚS 86/2010-19 zo dňa 18.02.2010; č. k. II. ÚS 545/2010-15 zo dňa 09. 12. 2010; č.k. III. ÚS 125/2011-17 zo dňa 29.03.2011; č.k. I. ÚS 456/2011-19 zo dňa 23. 11. 2011; č.k. I. ÚS 379/2012-19 zo dňa 22.08.2012, sp. zn. IV. ÚS 104/2019 zo dňa 05. 11. 2019, uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky: 3 Cdo 164/96 zo dňa 27. 01. 1997; 3 MCdo 20/2008 zo dňa 22. 04. 2009; sp. zn. 5 Cdo 109/2010 zo dňa 13. 09. 2010; sp. zn. 4 Cdo 11/2011 zo dňa 23. 06. 2011; 1 MCdo 15/2012 zo dňa 22. 05. 2013). Rovnako tak z ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít vyplýva, že predpokladom pre vedenie exekúcie je existencia vykonateľného rozhodnutia. Ide o predpoklad, na ktorý súd prihliada z úradnej povinnosti. Exekučný súd je oprávnený a zároveň povinný skúmať či exekučný titul bol vydaný orgánom vybaveným právomocou na vydanie takéhoto rozhodnutia. Ak takáto právomoc chýba, ide o právny akt nulitný. Nulitný akt nikoho nezaväzuje a hľadá sa naň tak, akoby neexistoval (R 56/1995, R 58/1997, R 70/1998, R 72/1998). Pokiaľ teda oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Ak nedošlo k uzavretiu rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok. Pri riešení otázky, či rozhodcovský rozsudok vydal rozhodcovský súd s právomocou prejednať daný spor, nie je exekučný súd viazaný tým, ako túto otázku vyriešil rozhodcovský súd (R 46/2012). Exekučný súd je však povinný zamietnuť návrh na vykonanie exekúcie, ak pri jeho posudzovaní vyjde najavo existencia relevantnej okolnosti, so zreteľom na ktorú je nútený výkon rozhodnutia neprípustný.

12. S poukazom na vyššie uvedenú ustálenú rozhodovaciu činnosť vyšších súdnych autorít možno jednoznačne konštatovať, že ak exekučný súd zistí, že právomoc rozhodcovského súdu bola založená na základe neplatnej rozhodcovskej zmluvy, je oprávnený vyvodiť všetky dôsledky vyplývajúce z príslušných právnych predpisov pre to, aby zmluvná strana nebola uvedenou zmluvou viazaná. Rozhodcovský rozsudok je totiž explicitne normovaný ako predmet prieskumu zo strany exekučného súdu (§ 53 ods. 3 písm. f) Exekučného poriadku) a za nevykonateľný sa považuje aj rozhodcovský rozsudok vychádzajúci z neplatnej (vrátane neprijateľnej) rozhodcovskej zmluvy, pričom samotná rozhodcovská zmluva má byť pritom predmetom prieskumu (§ 53 ods. 3 písm. f) bod 1 Exekučného poriadku). Súd po preskúmaní sťažnosťou napadnutého uznesenia vyššieho súdneho úradníka konštatuje, že tento náležite vykonal prieskum právomoci rozhodcovského súdu, ktorý predložený exekučný titul vydal a v rámci tohto prieskumu bolo učené zadosť ustálenej rozhodovacej praxi vyšších súdnych autorít, v súlade s ktorou vyšší súdny úradník dospel správne k právnomu záveru, že rozhodcovská zmluva, od ktorej právomoc odvodzoval rozhodcovský súd, nebola platne uzatvorená, pretože sa jedná o neprijateľnú zmluvnú podmienku spotrebiteľskej zmluvy.

13. K meritu veci na podporu správnosti rozhodnutia vyššieho súdneho úradníka (aj napriek tomu, že sťažnostné dôvody oprávneného nekorešpondujú s odôvodnením napadnutého uznesenia) sťažnostný súd nepovažoval za sporné, že oprávnený dňa 08.07.2024 tunajšiemu súdu doručil návrh na vykonanie exekúcie proti povinnému na podklade exekučného titulu, ktorým je Rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu sp. zn. SR 04804/14 zo dňa 17.09.2014, v rozhodcovskom konaní vedenom podľa zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní v znení účinnom do 31. 12. 2014. Taktiež

nebolo sporné, že predmetom rozhodcovského konania bol spor medzi oprávneným a povinným zo Zmluvy o úvere uzatvorenej dňa 06.03.2012, ktorá je zmluvou spotrebiteľskou, pretože pri jej uzatváraní bez pochybností oprávnený vystupoval v pozícii dodávateľa a povinný v pozícii spotrebiteľa. Právomoc rozhodcovského súdu na rozhodnutie sporu medzi zmluvnými stranami bola založená Rozhodcovskou zmluvou uzatvorenou dňa 06.03.2012. Exekučný súd tak bol povinný bez návrhu preskúmať či exekučný titul, ktorý oprávnený predložil s návrhom na vykonanie exekúcie, spĺňa podmienky formálnej a materiálnej vykonateľnosti, a teda či je spôsobilým exekučným titulom so zameraním na preskúmanie nekalej povahy sankcií obsiahnutých v zmluve o úvere, na preskúmanie rozporu rozhodcovskej zmluvy s vnútroštátnymi predpismi v oblasti verejného poriadku a tiež so zameraním na preskúmanie nekalej povahy tejto doložky v súvislosti s článkom 6 Smernice rady 93/13/EHS, ktorého ods. 1 smernice má kogentnú povahu. Súd uvedené posudzoval najmä z rozhodcovskej zmluvy, rozhodcovského rozsudku, prípadne z iných listín tvoriacich prílohu podaného návrhu na vykonanie exekúcie.

14. Pokiaľ ide o samotné posudzovanie nedostatku právomoci súdu, resp. iného orgánu pri vydaní rozhodnutia, ktoré má byť exekučným titulom, súd poukazuje na ustálenú judikatúru v tomto smere, najmä na uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 55/2011 z 24. 02. 2011, uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 78/2011, rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Cdo 1/2012 z 21. 03. 2012, rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3MCdo 20/2008, rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo 146/2011. Nedostatok právomoci súdu (všeobecného aj rozhodcovského) sa považuje za neodstrániteľnú podmienku konania, ktorá má ten dôsledok, že súd nemôže vydať rozhodnutie vo veci samej, ale musí konanie zastaviť a vec postúpiť inému orgánu. Ak nedošlo k uzavretiu rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok.

15. Všeobecne platí, že rozhodcovská zmluva je dohoda medzi zmluvnými stranami o tom, že všetky alebo niektoré spory, ktoré medzi nimi vznikli alebo vzniknú v určenom zmluvnom alebo v inom právnom vzťahu, sa rozhodujú v rozhodcovskom konaní, ktoré môže mať formu osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve. Pokiaľ má byť rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom právom akceptovateľná ako prejav jeho zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 M Cdo 9/2012 zo dňa 16. 01. 2013).

16. V nadväznosti na vyššie uvedené a po preskúmaní obsahu exekučného spisu, sťažnostný súd jednoznačne súhlasí so záverom prezentovaným vyšším súdnym úradníkom v napadnutom uznesení, že v prípade predmetnej rozhodcovskej zmluvy sa jedná o neprijateľnú, a teda neplatnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pretože v rozpore s § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka oprávnený nepreukázal, hoci to tvrdil, že rozhodcovská zmluva bola individuálne dojednaná. Zmluvná podmienka, ktorá nebola spotrebiteľom individuálne dojednaná a ktorá vyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil v rozhodcovskom konaní, bráni tomu, aby na základe nej vydaný rozhodcovský rozsudok na návrh dodávateľa mohol byť exekučným titulom a tým aj podkladom pre vykonávanie exekúcie. Sťažnostný súd nepopiera, že rozhodovanie sporov v rozhodcovskom konaní je alternatívnou možnosťou k súdnemu konaniu, avšak ak je spotrebiteľ nútený podrobiť sa v zmysle rozhodcovskej doložky rozhodnutiu vopred veriteľom vo formulári predtlačenej zmluvy určeného rozhodcovského súdu, nemožno hovoriť o individuálne dojednanej podmienke spotrebiteľskej zmluvy. Individuálnosť vyjednaní spočíva v preukázanej možnosti spotrebiteľa ovplyvniť znenie formulárovej zmluvy, predkladanej mu dodávateľom. V zmysle rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 M Cdo 9/2012 zo dňa 16. 01. 2013, rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán, pričom slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená. Občiansky zákonník v ustanovení § 53 ods. 2 za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia nepovažuje také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. V prípade nepreukázania opaku zo strany dodávateľa zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané (§ 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka). Predpokladom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku je teda stav, ak zmluvné podmienky v rozhodcovskej zmluve boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, čo je daný prípad.

17. Pokiaľ teda nebola preukázaná vôľa spotrebiteľa individuálne si dohodnúť, aby prípadné spory zo zmluvného vzťahu boli riešené v rámci rozhodcovského konania, na závere o neindividuálnom dojednaní nemení nič ani skutočnosť, že rozhodcovská zmluva bola uzatvorená na samostatnej listine, pretože sa jednalo o tlačivo pripravené dodávateľom vopred na formulári, ktoré sa predkladá spotrebiteľovi na podpis, čo má vyvolať dojem, že si rozhodcovskú zmluvu vyžiadal spotrebiteľ. Vychádzajúc z obsahu rozhodcovskej zmluvy je ale zrejmé, že jediné skutočnosti, ktoré sa do rozhodcovskej zmluvy dodatočne dopisovali (t.j. tie, ktoré neboli vopred formulárovo pripravené dodávateľom), boli: číslo zmluvy, údaje o dlžníkovi (meno, priezvisko, adresa trvalého bydliska a dátum narodenia), deň a miesto podpisu zmluvy a podpisy zmluvných strán. Samotný obsah a jednotlivé náležitosti rozhodcovskej zmluvy boli vopred pripravené a predtlačené dodávateľom – oprávneným. Naopak, o individuálnom dojednaní by skôr svedčilo, keby dodávateľ do rozhodcovskej zmluvy priamo zahrnul možnosť pre spotrebiteľa výslovne prijať alebo odmietnuť uzatvorenie rozhodcovskej zmluvy, čo ale v danom prípade rozhodcovská zmluva neobsahovala. Rovnako, z jej znenia nevyplýva, či jej uzatvorenie resp. neuzatvorenie zmluvy by malo dopad na uzatvorenie zmluvy o úvere. Vychádzajúc z takto koncipovanej rozhodcovskej zmluvy je zrejmé, že oprávnený od počiatku sledoval riešenie prípadných sporov cestou rozhodcovského konania za účelom reálneho sťaženia uplatnenia práv spotrebiteľa. Sťažnostný súd v danom prípade nadobudol reálne pochybnosti o tom, či spotrebiteľ sa skutočne oboznámil s obsahom rozhodcovskej zmluvy a následkami jej uzavretia (hoci to zmluva deklarovala predtlačeným vyhlásením dlžníka), čo umocňuje i skutočnosť, že zmluva bola podpísaná v rovnaký deň ako zmluva o úvere, a teda nie v čase vyššej bdelosti spotrebiteľa po vzniku sporu, ale už na samom začiatku zmluvného vzťahu, kedy jej spotrebiteľ nemusel prikladať vyšší význam, keď jeho vôľa smerovala primárne k uzavretiu zmluvy o úvere a získaniu úveru. Preto predformulovanie určitých náležitostí dodávateľom v písomnej forme do rozhodcovskej zmluvy na samostatnej listine ešte neznamená, že tomu skutočne tak aj je, a že spotrebiteľ mal možnosť odmietnuť uzavrieť rozhodcovskú zmluvu. Z okolností vyplývajúcich z predložených listín, a to najmä s ohľadom na skutočnosť, že zmluva o úvere i rozhodcovská zmluva boli podpísané predtým ako povinný obdržal finančné prostriedky, má súd práve za to, že podmienkou poskytnutia finančných prostriedkov bolo práve podpísanie všetkých zmlúv a možnosť podpísania iba jednej z nich, keď obidve majú rovnaké čísla, bola iba iluzórna. Za uvedených okolností, mal súd za to, že je potrebné a žiaduce a takýmto spôsobom, t.j. preskúmaním súdu, vyvážiť postavenie dodávateľa a spotrebiteľa v spotrebiteľskom vzťahu, ak sa tento vzťah dostal v dôsledku neprijateľnej zmluvnej podmienky do nerovnovážneho postavenia, resp. ak sa spotrebiteľ v dôsledku nej ocitol v zjavne nevýhodnejšom postavení, ako keby tejto zmluvnej podmienky nebolo.

18. Je potrebné v tejto súvislosti zdôrazniť, že nie každá zmluvná podmienka, ktorá vyvolá nepomer v spotrebiteľskej zmluve v neprospech spotrebiteľa, je neprijateľná. Pokiaľ však je zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý je právnou teóriou aj praxou navyše označený za fakticky nerovný a nevyvážený, nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobým mravom. V tomto smere aj Ústavný súd SR v rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 55/2011 z 24. 02. 2011 konštatoval, že: „zároveň týmto vzniká základ pre docielenie skutočnej rovnosti, pretože na absolútne neplatnú zmluvnú podmienku súd prihliadne aj bez návrhu a rovnako aj bez návrhu súd exekúciu zastaví o plnenie z takejto neprijateľnej zmluvnej podmienky. Ak by takouto neprijateľnou zmluvnou podmienkou bola samotná rozhodcovská doložka a dodávateľ ju použije, v takom prípade ide o výkon práv v rozpore s dobrými mravmi. Súd zastaví exekúciu v celom rozsahu, ak exekučným titulom je rozhodcovský rozsudok rozhodcu alebo rozhodcovského súdu. Iba tak môže súd naplniť cieľ čl. 6 ods. 1 smernice - postarať sa o to, aby spotrebiteľov nekalé podmienky v záujme vyššej kvality života bežných ľudí nezaťažovali“. Súd nechráni spotrebiteľa do tej miery, aby neplnil záväzok, ktorý uzavrel, súd však poskytuje ochranu spotrebiteľovi ako už bolo uvedené, iba pokiaľ ide o neprijateľné zmluvné podmienky, nie všetky zmluvné podmienky.

19. V § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka je zakotvená vyvrátiteľná právna domnienka, že zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom v rámci spotrebiteľského vzťahu sa nepovažujú za individuálne dojednané, ak dodávateľ nepreukáže opak. Bolo tak úlohou oprávneného ako dodávateľa preukázať, že rozhodcovská zmluva ako zmluvné ustanovenie bola medzi ním a povinným individuálne dojednaná, pretože právnou domnienku v zmysle uvedeného ustanovenia nie je povinný vyvracať spotrebiteľ ani súd, ale práve dodávateľ. Vychádzajúc z podaného návrhu na vykonanie exekúcie, podanej sťažnosti ako i predloženej rozhodcovskej zmluvy však súd prvej inštancie musí

konštatovať, že oprávnený bez pochybností nepreukázal individuálne dojednanie rozhodcovskej zmluvy, a preto s poukazom na § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka súd prvej inštancie musel prijať záver o tom, že v zmluvnom vzťahu medzi účastníkmi konania k individuálnemu dojednaniu rozhodcovskej zmluvy nedošlo.

20. Súčasne súd prvej inštancie musel konštatovať aj s poukazom na vyššie uvedené skutočnosti, že rozhodcovská zmluva je v danom prípade zmluvnou podmienkou, ktorá spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Hoci zo znenia rozhodcovskej zmluvy vyplýva, že spory medzi účastníkmi zmluvného vzťahu nemusia byť riešené len v rozhodcovskom konaní, ale aj v súdnom konaní, ide ale len o zdanlivú alternatívu, pretože výber spočíva na žalobcovi, ktorým je vo väčšine prípadov práve dodávateľ, ako veriteľ. Ten sleduje riešenie sporov práve v rozhodcovskom konaní, čo je aj dôvod, pre ktorý rozhodcovskú zmluvu naformuloval. O doložku, ktorá vyžaduje, aby spotrebiteľ riešil spory výlučne v rozhodcovskom konaní ide aj vtedy, ak síce spotrebiteľ podľa nej má možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a štátnym súdom, ale ak by podľa tejto doložky začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa, spotrebiteľ by bol nútený nezvratne podrobiť sa rozhodcovskému konaniu. Dôsledkom rozhodcovskej zmluvy, ktorá je svojou podstatou taktiež spotrebiteľskou zmluvou je, že spotrebiteľovi je odopretá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom vo všetkých prípadoch, ak dodávateľ podá voči spotrebiteľovi žalobu na ním vopred vybranom rozhodcovskom súde. Spotrebiteľovi je tak odopretá možnosť brániť svoje práva vo všetkých sporoch, v ktorých sa domáha svojich práv v rozhodcovskom konaní dodávateľ. Tu súd prvej inštancie, rovnako ako vyšší súdny úradník v napadnutom uznesení, zdôrazňuje, že znenie rozhodcovskej doložky neodporuje síce doslovnému zneniu zákonného ustanovenia, avšak svojimi dôsledkami sleduje ten cieľ, aby predmetné ustanovenie dodržané nebolo, teda zákon obchádza (in fraudem legis). O obchádzanie zákona ide vtedy, ak je právnym úkonom dohodnuté niečo, čo síce nie je so zákonom v priamom rozpore, avšak svojimi dôsledkami sleduje cieľ, aby zákon nebol dodržaný (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. PL. ÚS 16/95 zo dňa 24. 05. 1995). Obchádzanie zákona spočíva vo vylúčení právne záväzného pravidla správania sa zámerným použitím prostriedkov, ktoré samy osebe nie sú zákonom zakázané, v dôsledku čoho sa nastolený stav javí z hľadiska pozitívneho práva ako nenapadnuteľný. Konanie in fraudem legis predstavuje postup, keď sa niekto správa formálne podľa práva, ale tak, aby zámerne dosiahol výsledok právnou normou zakázaný alebo nepredvídaný a nežiaduci (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. III. ÚS 314/07 zo dňa 16. 12. 2008).

21. Rozhodcovská zmluva núti spotrebiteľa neodvolateľne sa podrobiť rozhodcovskému konaniu vo všetkých prípadoch ak bude vystupovať na strane žalovaného a vzdať sa tak ústavného práva na spravodlivý proces pred nezávislým súdom, ak sa dodávateľ bude voči spotrebiteľovi domáhať svojich práv pred rozhodcovským súdom. Práve tu vidí súd prvej inštancie hrubú jednostrannú výhodu pre dodávateľa (oprávneného), ktorá spočíva v tom, že dodávateľ, ktorý pripravuje rozhodcovskú zmluvu, je ten, ktorý určuje konkrétne rozhodcovské súdy oprávnené rozhodnúť spor medzi zmluvnými stranami a len z rozhodcovských súdov určených dodávateľ možno následne vybrať ten, ktorý rozhodne spor medzi zmluvnými stranami. V tejto súvislosti súd prvej inštancie považuje za vhodné zdôrazniť aj skutočnosť, že zriadenie rozhodcovského súdu je upravené zákonom, avšak neznamená to, že rozhodcovský súd je zriadený zákonom. Rozhodcovské súdy nepredstavujú zložku verejnej moci, ale ide o súkromnoprávne orgány. Ich právomoc nie je daná zvrchovanou mocou štátu, ale je odvodená od výslovnej a slobodnej vôle zmluvných strán takýmto spôsobom (alternatívnym k sporovému súdному konaniu) prejednať prípadný spor medzi nimi, pričom na základe takejto ich vôle uzavrú rozhodcovskú zmluvu, resp. rozhodcovskú doložku, v ktorej svoj súhlas vyjadria obe strany dohody. Voľa strán je rozhodujúca. Voľa strán pritom nesmeruje iba k dohode o spôsobe riešenia sporu v rozhodcovskom konaní, ale smeruje aj k výberu konkrétneho rozhodcovského súdu alebo rozhodcu. Len ak je daná vôľa strán, môže byť daná právomoc súkromnoprávneho orgánu prejednať spor medzi nimi, v opačnom prípade by mohol akýkoľvek subjekt vydať rozhodnutie a prezentovať ho ako exekučný titul. Aj keď rozhodcovská zmluva je tzv. nevýhradná, možnosť voľby pre spotrebiteľa je len iluzórna. Pokiaľ má spotrebiteľ postavenie žalovaného, tak v prípade žaloby na rozhodcovskom súde si už nemôže zvoliť všeobecný súd. Vychádzajúc zo znenia rozhodcovskej zmluvy je zrejmé, že dodávateľ už od počiatku sleduje jej koncipovaním riešenie prípadných sporov rozhodcovským súdom za účelom reálneho sťaženia uplatnenia práv spotrebiteľa. Uvedené tak spôsobuje, že rozhodcovská zmluva vyvoláva značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

22. Vychádzajúc z vyššie uvedeného a vzhľadom na skutočnosť, že oprávnený ani v priebehu sťažnostného konania nepreukázal individuálnosť dojednaní rozhodcovskej zmluvy, súd prvej inštancie nemohol inak než sťažnosť oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 41Ek/1346/2024 zo dňa 24.07.2024 v celom rozsahu zamietnuť, keď sa stotožnil so záverom, že oprávneným predložený exekučný titul je nevykonateľný, a preto podľa § 53 ods. 3 písm. f) bod 1 Exekučného poriadku je daný dôvod pre zamietnutie návrhu na vykonanie exekúcie.

23. O trovách konania v časti rozhodovania o podanej sťažnosti oprávneného rozhodol súd podľa § 262 ods. 2 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP za použitia čl. 4 ods. 2 CSP tak, že v konaní o oprávneným podanej sťažnosti neúspešný oprávnený nemá nárok na ich náhradu, keď jeho sťažnosť bola v celom rozsahu zamietnutá. Nárok na náhradu trov konania nebolo možné priznať povinnému, pretože do vydania poverenia na vykonanie exekúcie je účastníkom konania len oprávnený (§ 35 ods. 1 Exekučného poriadku) a navyše o podanej sťažnosti povinný nemal ani vedomosť.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 2 CSP).

Dovolanie ani dovolanie generálneho prokurátora proti tomuto uzneseniu nie je prípustné (§ 202 ods. 4 Exekučného poriadku). (